

De politiske partiers uddannelsespolitiske programmer ved valget til Folketinget 5. juni 2019

Rasmussen, Palle

Publication date:
2019

Document Version
Version blev oprettet som del af udgivelsesprocessen; udgivers layout; normalt ikke offentligt tilgængeligt

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Rasmussen, P. (2019). De politiske partiers uddannelsespolitiske programmer ved valget til Folketinget 5. juni 2019.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De politiske partiers uddannelsespolitiske programmer ved valget til Folketinget d. 5. juni 2019

Palle Rasmussen

Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet

Juni 2019

Indledning

Uddannelses- og skolepolitik var ikke et fremtrædende tema i valgkampen op til folketingsvalget i juni 2019. To temaer havde en vis synlighed, omprioriteringsbidragets betydning på uddannelsesområdet og de offentlige tilskud til fri- og privatskoler. Ingen af de to temaer viste sig dog at være slagkraftige. I forhold til omprioriteringsbidraget fremhævede regeringspartierne, at det har haft gavnlig virkning, men snart ikke længere er nødvendigt. Dermed kom debatten mere til at handle om, hvad partierne har gjort, end om hvad de vil gøre. I forhold til fri- og privatskolerne havde Socialdemokratiet lagt op til, at koblingsprocenten, som udtrykker omfanget af det offentlige tilskud, skulle sænkes til det niveau, den fik under Thorning-regeringen (71 pct.), efter at Løkke-regeringen (ansporet af Liberal alliance) havde hævet den til 76 pct. Eftersom Venstre havde gjort friskolerne og fastholdelse af koblingsprocenten til en mærkesag, tegnede dette sig som et konflikttema. Det viste sig dog, at Socialdemokratiets forslag ikke umiddelbart havde tilslutning fra de andre partier, som i givet fald skulle støtte en Socialdemokratisk ledet regering.

Når uddannelsespolitik havde en så underordnet rolle i valgkampen betyder det også, at partierne ikke havde megen anledning til at markere deres holdninger til en bredere vifte af uddannelsespolitiske spørgsmål. Men uanset hvilken regeringskonstellation, der viser sig efter valget, vil disse holdninger få betydning for de kommende års uddannelsespolitik. Derfor har jeg fundet det interessant at se nærmere på partiernes programdokumenter.

Partiernes uddannelsespolitik præsenteres på deres hjemmesider, i de fleste tilfælde i form af relativt korte tekster om hvert politikområde. Skole og uddannelse dækker typisk 2-4 temaer hos hvert parti, men de er ikke altid afgrænset på samme måde. F.eks. har de fleste partier "Skole" eller "Folkeskole" som et tema, men hos Socialdemokratiet ligger de kortfattede markeringer om folkeskolen under temaet "Børn". I nogle tilfælde markerer partierne en prioritering af bestemte temaer, f.eks. har Venstre fem mærkesager, hvor skoleforhold indgår som underpunkt i én af disse. Uddannelsespolitikken præsenteres også i forskellige politiske udspil, som partierne har fremlagt inden for de sidste par år, og i større sammenhængende planer (2025- og 2030-planer), som flere partier har fremlagt. Dokumentationen på de følgende sider består af uddrag af disse dokumenter. Jeg har holdt dokumentationen relativt kort; uddragene fylder mellem 1 og 3 sider for hvert parti, og det betyder at megen tekst er blevet sorteret fra. Jeg har søgt at finde uddrag, som både signalerer partiernes generelle forståelse af situationen og opgaverne på uddannelsesområdet og partiernes konkrete forslag og krav.

Dokumentationen er hentet fra partiernes hjemmesider inden for de sidste to uger før valget. Den omfatter de partier, som efter valget er repræsenteret i Folketinget. Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal alliance, Konservative Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige. Dokumentationen omfatter forskellige uddannelsespolitiske områder. Områderne dagtilbud og forskning, som ofte knyttes til uddannelsesområdet, er kun sporadisk dækket.

På grundlag af dokumentationen fremdrager jeg indledningsvis nogle af de konkrete krav og forslag, som fremsættes af flere partier, og søger at karakterisere de politiske værdier, som kommer til udtryk i partiernes programtekster.

Tværgående uddannelsespolitiske krav

Partiernes programdokumenter rummer på den ene side en række konkrete krav og forslag vedrørende skole og uddannelse, på den anden side udtrykker de mere overordnede politisk-sociale værdier.

Mange af de konkrete krav gælder kun for det enkelte parti, men en del af dem findes nogenlunde enslydende hos flere partier. I tabel 2 er samlet nogle udvalgte krav og forslag, som nævnes i programtekster for flere partier. Det skal bemærkes, at tabellen ikke bygger på dokumentationen i dette notat, også andre udmeldinger fra partierne er inddraget.

Tabel 1. Udvalgte krav og forslag i partiernes uddannelsespolitik

Partier	V	SD	DF	RV	SF	EL	LA	K	Alt	NB
Forslag og krav										
Annullere besparelser (omprioriteringsbidrag)		X		X	X	X				
Gøre nationale test frivillige eller afskaffe dem				X	X	X	X		X	X
Klasseloft på 24 elever i folkeskolen				X	X					
Gøre læreruddannelsen til forskningsbaseret kandidatuddannelse				X			X		X	X
Sikre videregående uddannelser uden for de store byer	X	X		X						
Afskaffe uddannelsesloftet	(X)	X		X	X	X	X			X

De fleste krav og forslag i tabellen forholder sig til politiske tiltag, som har været stærkt omdiskuteret. Det gælder besparelserne i form af et 2 pct. årligt "omprioriteringsbidrag", som regeringen under Lars Løkke Rasmussens ledelse har gennemført fra 2016. Det gælder de nationale test, som blev indført for 14 år siden af en anden Venstre-ledet regering, men som blev opretholdt af den senere socialdemokratiske ledede regering. Og det gælder uddannelsesloftet, som blev indført i 2016 af Løkke Rasmussen-regeringen, men med støtte fra Socialdemokratiet. Holdningerne til uddannelsesloftet er bemærkelsesværdige, idet Socialdemokratiet og Liberal alliance, som begge var med til at indføre uddannelsesloftet, nu ønsker det fjernet. Også Venstre har i valgkampen sagt, at man kan gå med til at fjerne uddannelsesloftet. Det er i tabellen markeret med (X), idet Venstre samtidig har sagt, at finansieringen først skal på plads.

De øvrige krav, som nævnes i tabellen, har forskellig status. Det er kun Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten, som kræver et loft over klassestørrelsen i folkeskolen. Også andre partier (bl.a. Radikale Venstre) ønsker dog at tilføre mere midler til folkeskolen. Det politisk en krævende øvelse, da folkeskolen jo administreres og finansieres af kommunerne, som må prioritere mellem folkeskolen og andre områder som f.eks. ældreplejen. Forslaget om et loft over klassestørrelsen kan ses som et redskab til at sikre, at folkeskolen tilføres midler. Forslaget om at styrke den faglige kvalitet i folkeskolen ved at omdanne folkeskolelæreruddannelsen til en forskningsbaseret kandidatuddannelse har været fremme flere gange

inden for de sidste 10 år, men har hidtil ikke kunnet finde tilstrækkelig støtte. Det er bemærkelsesværdigt, at flere partier gør det til et politisk krav. Der er dog betydelig nuancer i partiernes holdninger; Liberal Alliance og Nye Borgerlige mener, at uddannelsen skal flyttes til universiteterne; Radikale Venstre mener, at den skal være forskningsbaseret og på kandidatniveau, men tager ikke stilling til dens institutionelle placering, Alternativet mener at de studerende skal kunne vælge mellem lærereuddannelse på professionshøjskoler og på universiteter.

Værdier i partiernes uddannelsespolitik

Inden for politologi og politisk sociologi er der udviklet en række begreber og taksonomier til at beskrive politisk-sociale værdier. I beskrivelsen af værdierne i uddannelsespolitikken trækker jeg på en detaljeret taksonomi, som er udviklet af Sinne Brandt Jakobsen som led i hendes Ph.d.-afhandling om danske partiers kommunikation af politiske værdier (*The Value of Political Values. An exploration into the communication of political values by coalition government parties*. Aarhus University, Department of Business Communication, 2015). Taksonomien rummer 15 grundværdier, hver med adskillige mere specifikke under-værdier. Sammenlignet med en række andre taksonomier opererer Jakobsen med relativt mange værdier, og når der også anvendes underværdier bliver billedet komplekst. Men Jakobsens taksonomi har den fordel, at den er udviklet til analyse af partiers programtekster i en dansk kontekst.

De værdier, som kommer til udtryk i partiernes uddannelsespolitiske programmer, søges belyst i tabel 2. Tabellen beskriver, hvilke grundværdier og underværdier som er tilstede i partiernes tekster om uddannelsespolitik. Det gælder kun værdiernes tilstedeværelse eller ikke-tilstedeværelse; det fremgår ikke, hvor stærkt de enkelte værdier er markeret hos det enkelte parti. Tabellen bygger kun på de uddrag af partiernes tekster, som er medtaget dette notat, og kodningen bygger på en kvalitativ vurdering af teksternes formulering og indhold. De 15 grundværdier er nummereret og markeret med fed skrift. Grundværdiers tilstedeværelse i partiernes tekster er markeret med X, underværdiernes tilstedeværelse er markeret med #.

Tabel 2. Politiske værdier i partiernes uddannelsespolitik

Partier	V	SD	DF	RV	SF	EL	LA	K	Alt	NB
Værdi og under-værdi										
1. demokrati					X	X		X	X	
1A. aktive borgere					#					
1C. direkte demokrati						#			#	
1D. oplyste borgere						#		#	#	
2. lighed		X	X	X		X		X	X	
2A. lige muligheder i livet		#		#		#				
2D. ligeværd		#	#					#	#	
2F. social retfærdighed						#				
3. frihed	X	X	X		X	X	X		X	X
3A. grundlæggende frihedsrettigheder			#			#				
3B. frit valg	#	#	#		#	#	#		#	
3E. privat ejendom										#
4. fred og global sikkerhed										
5. miljømæssig bæredygtighed									X	
5C. grøn forandring af samfundet									#	

6. økonomisk bæredygtighed	X	X	X		X		X			
6A. vækst og velstand		#	#				#			
6C. skabe jobs		#			#		#			
6D. gode vilkår for virksomhederne	#	#								
6F. samarbejde offentlig-privat	#				#					
7. stærk stat										
8. svag stat				X	X	X	X	X	X	X
8A begrænse statslig bureaukrati				#	#	#	#	#	#	#
8C. større privat, mindre offentlig sektor										#
9. velfærdssamfund	X	X	X	X	X	X				
9A. velfungerende velfærdssystem		#		#						
9B. prioritere svage grupper	#	#	#			#				
9C. imødekomme borgernes behov	#	#		#		#				
9D. Velfærdssystem bygget på tillid					#					
9E. Velfungerende og fleksibelt arbejdsmarked	#	#								
9F. Livskvalitet					#					
10. personlig ansvarlighed	X						X	X	X	
10A. selvhjulpenhed							#	#	#	
10B. respektere rettigheder og pligter	#									
11. solidaritet, enhed	X	X								
11A. Leve sammen som fælles folk	#	#								
11B. Uselviskhed, ansvar for andre	#									
12. suverænit										
13. international orientering				X						
13A. Et åbent samfund				#						
14. national sikkerhed										
15. patriotisme / nationalisme	X	X	X							X
15A. Beskytte national kultur og værdier		#	#							#
15C. Beskytte adgangen til medborgerskab	#									#

16. traditionelle værdier og moral								X		
16A. familien som centrum i samfundet								#		
17. retsstat / lov og orden										
18. oplysning og udvikling	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
18A. Velfungerende offentligt skolesystem	#	#	#	#	#	#	#	#	#	
18B. Uddannelse, forskning og udvikling	#	#	#	#	#	#	#	#	#	#
18D. Rigt og mangfoldigt kulturelt liv					#			#	#	

Det er ikke alle de 18 værdier i taksonomien, som optræder i partiernes tekster. Taksonomien er udviklet til at dække bredden i partiernes udsagn, og selv om uddannelsesspørgsmål er forbundet med mange andre områder og typer af værdier er det forventeligt, at nogle typer værdier ikke vil blive eksplicit nævnt. Det gælder her værdierne fred og global sikkerhed (4), stærk stat (7), suverænitet (12), national sikkerhed (14) og retsstat/lov og orden (17). Det betyder ikke, at partierne ikke går ind for disse værdier, blot at de ikke inddrager dem i formuleringen af skole- og uddannelsespolitik.

Den eneste værdi, som optræder hos alle partier, er oplysning og udvikling (18). Det afspejler, at i Frederiksens taksonomi er indholdet i denne værdi stærkt knyttet til uddannelse og vidensudvikling. Underværdierne udviser dog nogle forskelle. Nye Borgerlige deler ikke ønsket om et velfungerende offentligt skolesystem (18A), fordi partiet går ind for en radikal privatisering af skolen. Og det er kun SF, Konservative og Alternativet, som eksplicit knytter ønsket om et rigt og mangfoldigt kulturelt liv (18D) til oplysning og udvikling. Det er værd at notere, at det er de samme tre partier, som sammen med Enhedslisten eksplicit forbinder uddannelsespolitik med værdien demokrati (1).

To af de mest udbredte værdier er lighed (2) og frihed (3). Lighed optræder hos 6 partier og forstås især på to måder: som lige muligheder (2A) og som ligeværd (2D). Frihed optræder hos 8 partier, og forstås hos alle som et spørgsmål om frit valg (3B). Hos nogle af partierne er retten til at vælge fri- eller privatskole eksemplet på dette. Det er bemærkelsesværdigt at partierne på tværs af det politiske spektrum tilslutter sig frit valg, og at kun få af dem inddrager andre forståelser af frihed i uddannelsessammenhæng.

Selv om det er blevet hævdet, at folketingsvalget 2019 havde en stærk 'grøn' dagsorden, optræder værdien miljømæssigt bæredygtighed (5) næsten ikke i partiernes uddannelsespolitiske programmer. Kun Alternativet markerer denne værdi. Værdien økonomisk bæredygtighed (6) er langt mere udbredt, markeret hos 5 af partierne med flere underværdier. Fx markerer Socialdemokratiet hele tre underværdier, både vækst og velstand (6A), jobskabelse (6B) og gode vilkår for virksomhederne (6D). Et eksempel på den økonomiske bæredygtighed, som ofte nævnes i teksterne, er ønsket om at uddanne flere faglærte for at imødekomme arbejdsmarkedets og virksomhedernes behov.

Værdien svag stat (8) findes hos 7 partier, men dog ikke af de to største, Venstre og Socialdemokratiet. Værdien forstås hos alle som et spørgsmål om at begrænse statsligt bureaukrati. Et ofte nævnt eksempel er ønsket om at begrænse den statslige styring af folkeskolen, fx ved at gøre deltagelse i de national test frivillig.

Der er relativt bred tilslutning til værdien velfærdssamfund (9); den findes hos 6 partier, nemlig Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Disse partier markerer skole og uddannelse som en del af velfærdssamfundet. Der er dog spredning i partiernes forståelse af denne værdi. Hos fire af partierne markeres underværdien at imødekomme borgeres behov (9C), og det hyppigst nævnte eksempel er at uddannelse skal være tilgængelig i alle dele af landet. Kun et af partierne, Socialistisk Folkeparti, markerer underværdien livskvalitet (9F).

Den politiske diskussion om flygtningen og indvandrere viser sig ved værdien patriotisme/nationalisme (15). Den findes hos fire partier, Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige, primært i form af ønsket om at beskytte national kultur og værdier (15A). Det er værd at notere, at den værdimæssige modpol, international orientering (13), kun markeres af et parti, Det Radikale Venstre.

Alt i alt kan man sige, at de markerede værdier i partiernes uddannelsespolitiske tekster i det store hele svarer til fordelingen af værdier på en traditionel højre-venstre skala. Billedet præges dog også af den opbakning bag velfærdssamfundet, som har præget dansk politik i en lang periode, af en tilslutning til økonomisk bæredygtighed som forudsætning for velfærdssamfundet, og af en nationalisme, som især kan ses som reaktion på åbne grænser og flygtningestrømme.

Dokumentation: Venstre 1

Politik	<p><i>Det faglige fællesskab</i> Venstre har stået i spidsen for at afsætte en halv milliard kroner i en skolepulje, der gives målrettet til de folkeskoler, der har mange fagligt svage elever.</p> <p>Når vi løfter de fagligt svageste elever, hjælper vi dem med at få de færdigheder, der er nødvendige, for at de har frihed til at leve det liv, de ønsker. Det er godt for den enkelte og godt for fællesskabet.</p>	<p><i>Vi skal værne om den frie skoletradition</i> Danmark har en unik tradition for frie skoler, hvor forældre har frihed til at vælge lige præcis den skole, der passer til deres barn. Det skal vi værne om. Venstre har sammen med de andre borgerlige partier øget tilskuddet til de frie skoler (...) Venstre vil med en friskolepakke med fire forslag sikre, at værdierne bag den frie skoletradition fortsat kan udfolde sig så godt som muligt.</p> <p>I denne valgperiode har vi hævet tilskuddet til de frie skoler – den såkaldte koblingsprocent – fra 71 pct. til 76 pct. (...) Vi vil fastholde koblingsprocenten på det nuværende niveau, så vi sikrer ro og stabilitet om de frie skoler.</p> <p>Socialdemokratiet vil det modsatte (...)</p>	<p><i>Høj kvalitet</i> Det danske uddannelsessystem skal tilbyde undervisning af høj kvalitet og faglighed. Undervisningen skal målrettes den enkelte (...)</p> <p>(...). Det er forældrenes ansvar, at børnene allerede ved skolestart er klar til at modtage undervisning.</p> <p>Efterskolerne skal være en del af uddannelses systemet, hvor elever udvikler faglige og sociale kompetencer, samtidig med at de opnår større modenhed og får lettet overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse (...).</p> <p>Venstre støtter op om målsætningerne i folkeskolereformen, der skal gøre folkeskolen endnu bedre (...). Hvis der er ting, der ikke virker, skal vi ikke tøve med at ændre på dem.</p>
Uddannelses område	Folkeskole	Frie grundskoler	Skole generelt, Folkeskole, efterskoler
Samfunds perspektiv	Social lighed (gennem den enkeltes færdigheder); social sammenhængskraft	Borgernes frie valg Skoler i små samfund	Faglig kvalitet Målretning mod den enkelte
Kommentarer	Venstre har markeret fem mærkesager. Dette forslag er et af de fire underpunkter i mærkesagen "Alle skal med i fællesskabet".	Under overskriften "Derfor skal du stemme på Venstre" står bl.a.: "Venstre går ind for valgfrihed – også når det gælder danskernes brug af offentlige velfærdsydelser".	Skole er et af temaerne under overskriften "Venstre mener".

Dokumentation: Venstre 2

Politik	<p>Fra tema: <i>Uddannelsespolitik</i></p> <p>Flere unge skal have en videregående uddannelse, de kan bruge på arbejdsmarkedet. Derfor skal kvaliteten på de videregående uddannelser styrkes, fleksibiliteten skal øges, og samspillet mellem de videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet styrkes.</p> <p>Uddannelse skal tænkes ind i hele livet, så danskerne kan blive dygtigere gennem hele livet. Der skal være gode muligheder for at holde pause fra studierne og arbejde mellem sin bacheloruddannelse og kandidatuddannelse. Venstre ønsker også, at antallet af forskellige uddannelser nedbringes, så uddannelsesudbuddet bliver meget mere overskueligt og gennemskueligt.</p> <p>Der skal være en bedre sammenhæng mellem de uddannelser, der udbydes, og arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft. Det er afgørende, at der udbydes videregående uddannelser i hele Danmark, så udbuddet af uddannelser ikke alene koncentrerer sig i de største byer, så vi får et Danmark i bedre balance.</p> <p>Vi skal bevæge os hen imod et uddannelsessystem, der giver mulighed for livslang læring. Videre- og efteruddannelse er vigtigt, så danskerne hele tiden har de stærkeste kompetencer på fremtidens arbejdsmarked.</p>	<p>Fra tema: <i>Beskæftigelse</i></p> <p>I Danmark har vi brug for kvalificeret arbejdskraft. Mangler virksomhederne kvalificeret arbejdskraft, risikerer vi, at væksten går i stå.</p> <p>(...) Vi arbejder for, at flere ledige danskere kommer i arbejde (...). Derfor skal vi sikre, at ledige får mulighed for at blive opkvalificeret, så flere ledige kan komme i arbejde.</p> <p>(...) Hovedvejen til Danmark skal være via arbejde og uddannelse - ikke familie sammenføringer og asyl.</p> <p><i>Fra 17 initiativer for et stærkere erhvervsliv</i></p> <p>Vi vil invitere til nye trepartsforhandlinger for at sikre et yderligere løft i danske medarbejders viden og kvalifikationer.</p>
Uddannelses område	Videregående uddannelse, voksenuddannelse	Efter- og videreuddannelse
Samfunds perspektiv	<p>Anvendelighed på arbejdsmarkedet</p> <p>Samspil med erhvervslivet</p> <p>Undgå centralisering af uddannelser</p> <p>Livslang læring</p>	Sikring af arbejdskraft gennem opkvalificering af ledige.
Kommentarer		

Dokumentation: Socialdemokratiet 1

Politik	<p><i>Uddannelse</i></p> <p>Dygtige håndværkere, HK'ere, sygeplejersker og ingeniører. Men undervejs har fokus flyttet sig for entydigt imod de lange videregående uddannelser. (...) Socialdemokratiet vil tage et opgør med det uddannelsessnobberi, som har sat sit præg på Danmark det seneste årti. Det ikke et opgør med akademiske uddannelser. Målet er, at alle skal kunne drive det så langt, som evnerne og viljen rækker. Om det er sønnen af en portør, der vil være professor. Eller datteren af advokat, der vil være anlægsgartner.</p> <p>Fri og lige adgang til uddannelse betyder, at børnenes muligheder i livet ikke afhænger af deres forældrenes økonomi eller status, men af egen arbejdsindsats og talent. Det er ikke kun retfærdigt. Det er også rigtigt rent økonomisk. Derfor skal vi holde fast i fri og lige uddannelse. Et vigtigt redskab er de studerendes SU.</p> <p>Uddannelse udgør kernen i den nye vækstdagsorden. Især uddannelse af flere faglærte. Socialdemokratiet vil skabe bedre erhvervsuddannelser og give de praktiske fag en central plads i folkeskolen. Den faglige stolthed skal tilbage.</p> <p>Uddannelse og undervisning skal være forskningsbaseret. Socialdemokratiet vil investere i forskning og målrette det virksomhederne og samfundets behov. Fx vil vi hæve andelen af teknisk forskning fra 15 til 20 procent.</p> <p><i>Fra Socialdemokratiets 2025-plan Gør gode tider bedre – for alle</i></p> <p>Vi foreslår en ny velfærdslov, der skal lægge en bund under velfærden. Med loven vil vi forpligte Folketinget til, at økonomien hvert år automatisk følger med, når vi bliver flere børn og ældre. Så børnehaver, plejehjem og sygehuse ikke skal starte hvert år med at skære ned.</p> <p>Socialdemokratiet vil gennemføre en selvstyrereform, der skal skabe større arbejdsglæde og tillid til de ansatte. Ved at lade offentlige institutioner bestemme mere selv og give adgang til flerårige budgetter, så det bliver lettere at lave langsigtede og kloge disponeringer.</p> <p>Vi vil styrke de små gymnasier på landet, så de har økonomi til at fortsætte. Og vi vil gennemføre en udflytning af velfærdsuddannelserne, så uddannelsespladserne er mere geografisk ligeligt fordelt, og oprette nye uddannelsessatellitter.</p> <p>(...) desværre er der også kommet for mange til Danmark, som ikke er blevet en del af Danmark. Det vil Socialdemokratiet lave om på, så ingen boligområder, skoler eller uddannelsesinstitutioner på sigt har mere end 30 pct. ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.</p>
Uddannelses område	Hele uddannelsessystemet
Samfunds perspektiv	Social lighed via lige uddannelsesmuligheder, understøttet af gratis uddannelse og SU. Uddannelse som bidrag til erhvervsliv og økonomisk vækst
Kommentarer	

Dokumentation: Socialdemokratiet 2

<p>Politik</p>	<p><i>Erhvervsuddannelser</i></p> <p>Danske virksomheder kommer til at mangle 70.000 mekanikere, elektrikere og andre faglærte frem mod 2025.</p> <p>I dag vælger for få unge erhvervsskolen, når de er færdige med 9. og 10. klasse. Det skyldes ikke mindst, at mange erhvervsuddannelser i lang tid blev forsømt både økonomisk og politisk.</p> <p>Nu skal reformerne have lov at virke, og det ser de heldigvis ud til at gøre. Optagene stiger, og flere får en praktikplads.</p> <p>Erhvervsuddannelser skal vises større respekt. I lang tid har der været en tendens til at se lidt ned på de unge, der søger ind på vores erhvervsuddannelser. Den tendens skal vi bryde.</p> <p>Bedre erhvervsuddannelser begynder i folkeskolen</p> <p>Erhvervsuddannelser skal præsenteres på lige fod med en hver anden ungdomsuddannelse under studievejledningen (...) En praktisk uddannelse skal i højere grad ligge i naturlig forlængelse af grundskolen.</p> <p>Socialdemokratiet har sammen med SF og De Radikale foreslået 10 konkrete tiltag, der skal styrke de praktiske fag og den praktiske dannelse i folkeskolen.</p>	<p><i>Fra temaet Børn</i></p> <p>Folkeskolen skal helst være det oplagte førstevalg for alle forældre og børn i Danmark. (...) Vi er på rette vej til nye og bedre rammer for vores folkeskole. Nogle steder i landet er man nået meget langt og har skabt en mere varieret og spændende skoledag ofte i samarbejde med lokalmiljøet og i god dialog mellem ledelse og personale. Andre steder er der stadig et stykke vej at gå.</p> <p><i>Fra 2025-planen Gør gode tider bedre – for alle</i></p> <p>Inden for rammen til offentlige udgifter vil vi gennemføre en række omprioriteringer (...) For det andet skal overbetalingen af privatskolerne stoppes ved at føre koblingsprocenten tilbage til 2015-niveau.</p> <p><i>Fra temaet Gymnasiet</i></p> <p>Det er en sejr for velfærdssamfundet, at gymnasiet i dag er en uddannelse for den brede befolkning.</p> <p>Der er opstået en grad af uddannelsessnobberi i det danske uddannelsessystem. De boglige ungdomsuddannelser bliver betragtet som finere end håndværksfagene. Sådan skal det ikke være.</p> <p>Opdelte gymnasier skader integrationen og svækker sammenhængskraften. Vi ønsker at blande gymnasierne bedre, så et gymnasium ikke i fremtiden har flere end 30 procent elever med udenlandsk baggrund.</p>
<p>Uddannelses område</p>	<p>Erhvervsuddannelse</p>	<p>Folkeskole og Gymnasium</p>
<p>Samfunds perspektiv</p>	<p>Afhjælpe mangel på arbejdskraft; bedre beskæftigelsesmuligheder;</p>	<p>Modvirke uddannelsessnobberi Styrke adgang til videregående uddannelse Styrke integration</p>
<p>Kommentarer</p>		

Dokumentation: Socialdemokratiet 3

<p>Politik</p>	<p><i>Videregående uddannelse</i></p> <p>Vi har nået målet om, at seks ud af ti tager en videregående uddannelse, og Danmark er stadig et af de lande, der bruger den største andel af BNP på forskning. Nu skal vi løfte kvaliteten og relevansen af uddannelserne og forskningen, så de passer bedre til erhvervslivets og samfundets behov.</p> <p>Vi mener, at universiteterne og professionshøjskolernes hovedfokus bør være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Større fokus på naturvidenskab og teknisk forskning. Konkret vil vi hæve andelen af de offentlige udgifter til teknisk forskning og udvikling fra 15 til 20 procent. 2. Videregående uddannelse skal føre til job; det skal også afspejle sig i indholdet af uddannelserne. 3. Videreuddannelse skal fylde mere; uddannelsessystemet skal omstilles til livslang læring. <p>der [må] ikke må blive uddannet flere, end arbejdsgiverne efterspørger, og at indholdet af den videregående uddannelse skal passe til det arbejdsmarked, som den nyuddannede skal ud på.</p> <p>Derfor skal videregående uddannelse i højere grad være videreuddannelse.</p> <p>Vi skal have flere til at vælge en videregående uddannelse, som virksomhederne mangler. Og så vil vi gøre det lettere at komme ud på arbejdsmarkedet, når bacheloren er i hus, så de studerende kan få erfaring fra arbejdsmarkedet, før de læser videre.</p> <p>Uddannelsesloftet rammer for mange for hårdt. Derfor arbejder vi i dag på at afskaffe det.</p>	<p><i>Efteruddannelse</i></p> <p>De ufaglærte, som ser deres arbejde forsvinde, skal have bedre muligheder for enten efteruddannelse eller opkvalificering, så de kan tage de job, der bliver skabt.</p> <p>Socialdemokratiet har en samlet plan for, hvordan vi opprioriterer opkvalificering, efteruddannelse og voksenuddannelse herhjemme. Helt konkret foreslår vi blandt andet at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fjerne besparelserne på erhvervsskoler 2. Hæve dagpengesatsen til 110 procent for ledige ufaglærte, der tager en uddannelse 3. Øge indsatsen for at hjælpe ordblinde voksne danskere <p>Efteruddannelse må ikke blive kritik af ufaglærte. Langt størstedelen af de ufaglærte arbejder i højt kvalificerede stillinger.</p> <p>Vi har to mål med efteruddannelse og opkvalificering af ufaglærte: For det første skal ufaglærte have papir på de kvalifikationer, de har. For det andet skal vores mange dygtige ufaglærte have bedre muligheder for at dygtiggøre sig.</p> <p>Hvis flere ufaglærte skal blive faglærte, skal erhvervsskolerne have bedre vilkår. Igennem mange år er de blevet forsømt politisk og økonomisk, og de bliver det stadig.</p>
<p>Uddannelses område</p>	<p>Videregående uddannelse, forskning, efteruddannelse</p>	<p>Efteruddannelse</p>
<p>Samfunds perspektiv</p>	<p>Styring af tilgang til videregående uddannelse Styrke teknisk og naturvidenskabelig forskning</p>	<p>Sikre arbejdskraft Modvirke marginalisering</p>
<p>Kommentarer</p>		<p>(se også udspil: "Flere faglærte – Nye arbejdspladser")</p>

Dokumentation: Dansk Folkeparti 1

Politik	<p><i>Uddannelse</i> (uddrag af DFs principprogram) En forudsætning for landets udvikling er et uddannelsessystem på højeste niveau</p> <p>Dansk Folkeparti prioriterer undervisning, uddannelse og forskning meget højt. Der skal tilbydes frit valg mellem offentlige og private skoler. Eleverne skal bibringes nyttige kundskaber – herunder en forståelse for de historiske og kulturelle forudsætninger for landets udvikling og deres eget liv som borgere i Danmark.</p> <p>Vi tillægger håndens og åndens arbejde lige stor værdi for den videre dynamiske udvikling af landet. Uddannelsessystemet skal indrettes således, at der tages hensyn til den enkeltes evner, færdigheder og interesser.</p>	<p><i>Digitalisering i uddannelsessystemet</i> (politisk udspil, oktober 2018) Dansk Folkeparti er ikke afvisende over for brugen af elektroniske læringsmidler i undervisningen. Elektroniske læringsmidler er positivt, når det understøtter og løfter fagligheden, men kontraproduktivt når det underminerer fagligheden, viden, udviklingen m.m.</p> <p>Vi mener, at den digitale anvendelse ikke skal være et mål i sig selv, hvor der foretages en ukritisk omfavnelser af IT af frygt for at fremstå gammeldags.</p> <p>Den digitale udvikling i uddannelsessystemet skal og kan ikke erstatte lærerens gode undervisning.</p> <p>De klassiske undervisningsmetoder udgør netop et centralt fundament for elever og studerende, hvorefter de kan omsætte denne tilegnede grundlæggende viden i deres møde og anvendelse med digitale applikationer i undervisningen.</p>	<p><i>Udfordringer for mennesker med handicap i uddannelsessystemet</i> (politisk udspil, september 2018) For mennesker med såvel synlige som ikke-synlige handicap er det i særdeleshed vigtigere at have en uddannelse end for personer uden handicap, da uddannelse for mange personer med handicap er forudsætningen for at få et arbejde. Alligevel går det den forkerte vej, da mennesker med handicap halter mere og mere bagud med uddannelse.</p> <p>Dansk Folkepartis ønsker, at der på tværs af uddannelses-, undervisnings- og beskæftigelsesministerierne udarbejdes en konkret handlingsplan for løsning af følgende problemstillinger for elever og studerende med såvel synlige som ikke-synlige handicap (herefter beskrives 28 problemstillinger og initiativer)</p>
Uddannelses område	Generelt	Uddannelse generelt	Uddannelse generelt
Samfunds perspektiv		Dæmpe forventninger til digitalisering	Forbedre handicappedes situation og muligheder
Kommentarer	Uddannelse er ikke som én af de 8 mærkesager på DFs hjemmeside.		

Dokumentation: Dansk Folkeparti 2

Politik	<p>Beskrivelsen af DFs politik omfatter bl.a. en række politiske udspil. De to seneste (om digitalisering og handicappede i uddannelsessystemet) er omtalt ovenfor. Nogle tidligere udspil er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mere praksisfaglighed i folkeskolen. Dansk Folkepartis ti forslag til at gøre folkeskolen mere praksisnær</i> (marts 2018) • <i>Forslag til folketingsbeslutning om ny forberedelsesskole for unge (reform af hf)</i> (april 2017) • <i>Forslag til reform af gymnasiet - Det almene gymnasium (Stx) som et moderne grengymnasium</i> (april 2017) <p>Beskrivelsen af DFs politik omfatter også en række aftaler, DF har været med til at indgå. De seneste inden for uddannelsesområdet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om <i>Folkets skole: Faglighed, dannelse og frihed - justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole</i> (januar 2019) • <i>Aftale om handicaptillæg til elever på erhvervsuddannelser og forhøjelse af fribeløb</i> (december 2018) • <i>Aftale om at sikre kvalificeret arbejdskraft til virksomheder</i> (november 2018) • Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om <i>Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden</i> (november 2018) • <i>Aftale om annullering af omprioriteringsbidraget på erhvervsuddannelserne</i> (november 2018) • Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om <i>styrket praksisfaglighed i folkeskolen</i> (juni 2018) • Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om <i>delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund</i> (maj 2018)
Uddannelses område	Forskellige uddannelsespolitiske udspil og opnåede resultater
Samfunds perspektiv	Styrkelse af erhvervsfaglige perspektiver folkeskolen; bedre vilkår for erhvervsuddannelserne; bedre vilkår handicappede; uddannelse som middel til integration.
Kommentarer	DFs forslag lægger op til tydeligere adskillelse mellem det praktiske og det akademiske i uddannelsessystemet

Dokumentation: Det Radikale Venstre s1

Politik	<p>UNGE OG UDDANNELSE</p> <p>For Radikale Venstre er uddannelse vejen til frihed. Derfor vil vi investere i stedet for spare. (...)</p> <p>Vi vil annullere regeringens årlige besparelser. Så timetallet ikke barberes ned, og så der er reel plads til fordybelse og ret til feedback.</p> <p>Vi vil afskaffe uddannelsesloftet og loftet over internationale studiepladser.</p> <p>Vi vil oprette flere studiepladser uden for de største byer og give alle danskere en uddannelseskonto til uddannelse hele livet, så flere har adgang til mere uddannelse.</p> <p>Vi vil mindske karakterers betydning og indføre nye optageformer.</p> <p>Vi vil sikre, at vi har internationale studiemiljøer, at vi kan tiltrække de dygtigste talenter fra hele verden, og tilskynde til at mindst halvdelen af alle danske studerende rejser ud under deres studier.</p> <p><i>Fra Arbejdsmarkedspolitik</i></p> <p>Vi vil give alle danskere en personlig uddannelseskonto, så alle kan uddanne sig undervejs i livet. Kontoen skal fungere på samme måde, som vi i dag indbetaler penge til ferie. Pengene skal være man som lønmodtager selv bestemme over, så de giver en reel mulighed for at tage uddannelse – i det gratis uddannelsessystem eller i det private, med eller uden SU.</p> <p><i>Fra Landdistrikter</i></p> <p>Vil vi aflyse uddannelsesbesparelserne, så kvaliteten kan løftes igen, og så der kan udvikles robuste uddannelsesudbud i landdistrikterne. Konkret ønsker vi at halvdelen af alle erhvervsrettede videregående uddannelser oprettes uden for de fire største byer i Danmark.</p> <p><i>Fra udspillet Fremad fra visioner til virkelighed, juni 2019</i></p> <p>det er ikke nok at annullere besparelserne. Der er derudover brug for at styrke uddannelsesområdet – i hele Danmark. Derfor vil vi gradvist tilføje midler, så det i 2025 bliver til 300 mio. kr. ekstra og i 2030 bliver til 500 mio. kr. ekstra – ud over det annullerede omprioriteringsbidrag fra 2020 og frem. Det forhøjede taxametertilskud til humaniora og samfundsvidenskab på universitetet udløber næste år. Vi vil sikre stærke humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser i Danmark, og vi vil derfor permanentgøre det forhøjede taxametertilskud til disse uddannelser.</p>
Uddannelses område	Videregående uddannelse
Samfunds perspektiv	Internationalisering; decentralisering af videregående uddannelse; livslang læring gennem individuel uddannelseskonto
Kommentarer	Til forskel fra flere andre partier er erhvervsuddannelserne ikke et tydeligt tema

Dokumentation: Det Radikale Venstre 2

Politik	<p>SKOLE OG DAGTILBUD</p> <p>Vi vil ansætte 4.500 flere pædagoger i vuggestuer og børnehaver, så alle børn har adgang til uddannede voksne. Derudover vil vi styrke pædagoguddannelsen (...) og give alle dagplejere en grunduddannelse.</p> <p>Vi vil give folkeskolen et varigt ressourceløft på 1 mia. kr. årligt, og skolerne skal selv bestemme, hvordan pengene skal bruges til at løfte kvaliteten.</p> <p>Vi vil afskaffe de obligatoriske nationale test og gøre dem frivillige for lærerne. Børn skal ikke testes på samleband.</p> <p>Vi vil have skoler med frihed til at være forskellige og til at indrette den bedste undervisning og skoledag ud fra de lokale forhold.</p> <p>Fra udspillet <i>Løft af folkeskolen</i>, september 2018</p> <p>Folkeskolen er overreguleret og underfinansieret og før vi retter op på det, så kan vi ikke få den skoledag, der var målet med varieret undervisning, åben skole og bevægelse. (...) Derfor vil vi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Afsætte 1 mia. kr. ekstra om året til et reelt ressourceløft i folkeskolen. Midlerne skal gives til skolerne uden binding. 2. Fordele midlerne ligeligt til kommunerne baseret på deres størrelse (antal elever i folkeskolen). <p>Derfor vil vi: Gøre op med standardskoleskemaet og fjerne de timemæssige bindinger på den understøttende undervisning, men fastholde ressourcerne. Skolerne må altså selv tilrettelægge skoledagens længde og brugen af timerne til understøttende undervisning – så længe ressourcerne fortsat bruges på at sikre en åben skole og en varieret skoledag. Kravene om bevægelse og lektiehjælp/fordybelse skal ligeledes fortsat opfyldes.</p> <p>Vores ambitioner for folkeskolen stiller store krav til lærerne. (...) Derfor vil vi lave en ny læreruddannelse med høj kvalitet. Konkret vil vi:</p> <p>Løfte uddannelsen til kandidatniveau, hvor den i dag er på bachelorniveau. Dermed skal uddannelsen forskningsbaseres, og der må opbygges forskningskapacitet i bl.a. didaktik på et andet niveau, end vi har i Danmark i dag. Studieintensiteten skal også være højere end i dag.</p> <p>Afsætte 300 mio. kr. årligt oven i det, som læreruddannelsen koster i dag. Denne finansiering svarer til, at der lægges et år på uddannelsen med afsæt i de taxameter- og SU-udgifter, der er i dag, samtidig med at forskningskapaciteten løftes.</p> <p>Vi vil fastholde, at uddannelsen skal være forankret i praksis og derfor fortsat lade den være placeret på professionshøjskolerne.</p>
Uddannelses område	Folkeskole og dagtilbud;
Samfunds perspektiv	Kvalitetsløft gennem flere ressourcer; begrænsning af kontrolmekanismer; frihed for skoler til at organisere undervisning; styrke (ikke akademisk) læreruddannelse
Kommentarer	

Dokumentation: Socialistisk Folkeparti 1

Politik	<p>SKOLE, UDDANNELSE OG FORSKNING</p> <p>Folkeskolen skal både danne og uddanne, samtidig med at alle børn trives. Og så er det i skolen, børnenes demokratiske grundstamme skal sikres og udvikles.</p> <p>Samtidig skal vi sætte folkeskolen fri, så undervisningen ikke dikteres af nationale test og læringsmål. Faglige timer skal suppleres og gennemsyres af fysisk og tværfaglig aktivitet og kreative indslag.</p> <p>SF vil have klassestørrelsen ned på højst 24 elever, og så bør vi se på skoledagens længde, som er blevet alt for lang for mange elever efter folkeskolereformen i 2014.</p> <p>Alt for mange unge oplever en stresset hverdag. (...) Vi vil lægge en dæmper på konkurrencekulturen og give mere tid til kreativitet, fordybelse og til at fejle. Skoledagen skal gøre eleverne klogere og dygtigere, ikke bare gøre dem klar til den næste test eller eksamen. Derfor vil SF have karakterfrie klasser og fjerne den bonus, man får, hvis man søger hurtigt videre mod en videregående uddannelse.</p> <p>Fra udspil <i>Frihedsforslag for folkeskolen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Giv skolerne frihed. <p>Fremover skal skolerne frit kunne bestemme, hvordan de vil bruge de understøttende undervisningstimer. (...) Skolerne skal have frihed til at tilrettelægge skoledagen, som de vil, men de skal kunne redegøre for, at de bruger ressourcerne på faglige aktiviteter med henblik på faglig støtte og en varieret skoledag.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Slip skolerne fri 3. Gør de nationale test frivillige 4. Giv skolerne mulighed for at lave karakterfrie klasser 5. Forsøg med folkefriskoler <p>En folkefriskole skal have samme pædagogiske frihedsgrader som friskolerne og privatskolerne, men de må ikke afvise elever eller tage brugerbetaling. (...)</p> <p>Folkefriskolerne skal være et forsøg på at sætte enkelte folkeskoler mere fri til at udvikle eget pædagogisk grundlag, men uden at skolerne kan vælge og vrage mellem elever eller tage imod brugerbetaling.</p>
Uddannelses område	Folkeskole og gymnasium
Samfunds perspektiv	<p>Normer for klassestørrelse som middel til at sikre kvalitet; begrænse omfanget af eksaminer og test; øge skolerens organisatoriske og pædagogiske råderum.</p> <p>Fokus på fællesskab, social lighed og frihed for skolerne</p>
Kommentarer	Virker som et uforløst forhold mellem fællesskab og lighed på den ene side, frihed til skolerne på den anden.

Dokumentation: Socialistisk Folkeparti 2

Politik	<p>FLERE FAGLÆRTE KRÆVER GODE UDDANNELSER</p> <p>Danmark kommer i nær fremtid til at mangle faglærte. Samtidig forsvinder flere og flere ufaglærte job på grund af den teknologiske udvikling.</p> <p>SF har længe kæmpet for at afskaffe det såkaldte omprioriteringsbidrag på erhvervsskolerne og AMU-skolerne. Og så foreslår vi at gøre eleverne i folkeskolen mere nysgerrige på erhvervsuddannelserne ved eksempelvis at indføre en praktisk projektopgave og praktisk-musiske fag.</p> <p>Hvis vi skal have flere faglærte, kræver det også flere praktikpladser. Derfor mener SF, at alle offentlige myndigheder ved udbud skal anvende arbejds- og uddannelsesklausuler, så de sikrer sig, at de virksomheder, der skal udføre arbejdet, bærer en del af samfundsansvaret ved at tage lærlinge.</p> <p>Fra tema <i>Arbejdsliv</i> Uddannelse, opkvalificering og efteruddannelse bør derfor stå helt centralt i beskæftigelsesindsatsen, ligesom virksomhederne skal tage medansvar for efteruddannelses- og omskolingsmuligheder for deres medarbejdere.</p> <p>Se også udspil: <i>Luk moderniseringsstyrelsen og lav en styrelse for godt arbejdsliv</i></p>	<p>RO PÅ – DROP BESPARELSERNE</p> <p>De unge skal have tid til at udvikle sig. De skal have mulighed for både at vælge og vælge om, og der skal også være plads til et sabbatår eller to efter gymnasiet og inden uddannelsen, hvis det er det, der skal til.</p> <p>Det er ikke karakterer og eksamener, der skaber dygtige studerende. Det er gode uddannelser og undervisere med tid til den enkelte elev. Derfor skal vi også stoppe besparelserne på uddannelse.</p> <p>Der skal være tid til fordybelse og faglig sparring, og antallet af undervisningstimer skal sættes op på en række uddannelser. Det gælder blandt andet på det humanistiske og samfundsvidenskabelige område. På de mellemlange uddannelser er det vigtigt, at praktikforløbene bliver styrket.</p> <p>De danske universiteter skal være uafhængige, både i måden de tilrettelægger uddannelsernes faglige indhold på og i de konkrete forskningsprojekter. Men samarbejdet skal styrkes med de øvrige dele af samfundet, herunder virksomheder, stat, kommuner, regioner og organisationer. Det skal styrke universiteternes faglige indhold og samtidig lette dimittenders overgang til arbejdsmarkedet.</p>
Uddannelses område	Erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse	Videregående uddannelse og forskning
Samfunds perspektiv	Afhjælpe mangel på arbejdskraft; sikre erhvervsuddannelser gennem økonomi og praktikpladser; krav til virksomhederne om at medvirke til uddannelse	Sikre unges valg- og udviklingsmuligheder; styrke uddannelsernes kvalitet, bl.a. gennem praksissamarbejde.
Kommentarer	Rummer en vis sammenkædning af uddannelse og krav til arbejdsliv.	

Dokumentation: Enhedslisten 1

Politik	<p>BØRN OG FOLKESKOLE</p> <p>Der er behov for at ændre grundlæggende ved folkeskolen. Folkeskolereformen fra 2013 har været en katastrofe, der er gået ud over elever, lærere og forældre. Det gælder ikke bare de lange skoledage, som den daværende regering finansierede ved at skære i lærernes forberedelsestid og fritidsordningernes åbningstider. Men det gælder også, at der blev grebet voldsomt ind i lærernes frihed til at tilrettelægge undervisningen og vælge undervisningsmetode. Enhedslisten vil fjerne de forringelser, der blev indført med folkeskolereformen.</p> <p>Enhedslisten vil afkorte skoledagene og udvide åbningstider af klubber og fritidsordninger, fordi eleverne får for lidt ud af de sene timer og lange skoledage. Vi har derfor fremsat en beslutningsforslag om at afkorte de lange skoledage</p> <p>Folkeskolen er fundamentet for, at vi alle bliver klædt på som samfundsborgere og har redskaberne til at uddanne os videre. Men skiftende regeringer har i en årrække undergravet folkeskolens økonomi ved den ene nedskæring efter den anden (...) Derfor vil Enhedslisten her og nu investere 2,2 mia. kr. i den danske folkeskole. Pengene skal blandt andet bruges på klasseloftet på 24 elever og langt flere ordninger med to lærere i de små klasser.</p> <p>I dag bliver elever og lærere trukket igennem PISA-undersøgelser, obligatoriske nationale tests og dokumentationskrav, som ikke hjælper eleverne til at lære mere. (...) Vi vil derfor afskaffe de nationale test og PISA-undersøgelsen og i stedet lade skolerne sætte deres egne mål. Vi har nemlig tillid til folkeskolen og stoler på, at elever, skoler, lærere og forældre sammen kan udvikle den bedste folkeskole.</p> <p>Enhedslisten mener, at kommunerne skal have en handleplan for anti-mobning, ligesom hver enkelt skole skal have en anti-mobbestrategi</p> <p>Enhedslisten vil have lokale folkeafstemninger om skolelukninger Når stadig flere forældre vælger folkeskolen fra til fordel for friskoler, skyldes det i høj grad, at den lokale folkeskole lukker. (...) Langt de fleste forældre ønsker, at deres børn går i skole tæt på hjemmet. (...) undervisningsordfører Jakob Sølvhøj foreslår derfor, at forældrene og lokalsamfundene skal tildeles en ny mulighed for at bevare den lokale skole ved at indføre lokale folkeafstemninger om bevarelse af folkeskoler. En sådan bestemmelse ønsker Enhedslisten igen indskrevet i folkeskoleloven.</p> <p>Socialdemokraterne skal ikke regne med at få støtte fra Enhedslisten til nedskæringer på friskolerne. For selvom det ifølge Enhedslistens undervisningsordfører, Jakob Sølvhøj, er virkelig ærgerligt, at så mange forældre fravælger folkeskolen, er løsningen ikke at straffe friskolerne.</p>
Uddannelses område	Folkeskole
Samfunds perspektiv	Styrke folkeskolen gennem øget finansiering, loft over klassestørrelse og frihed i tilrettelæggelse af undervisning. Begrænse omfanget af eksaminer og test. Mere forældreindflydelse i beslutninger om skolestruktur.
Kommentarer	

Dokumentation: Enhedslisten 2

Politik	<p>UDDANNELSE OG FORSKNING</p> <p>Fri forskning og lige adgang til videregående uddannelser er afgørende for demokratiet. Derfor skal de økonomiske og politiske rammer være i orden.</p> <p>Gratis og gode uddannelser skal skabe lighed Vi ønsker et lige samfund, hvor alle kan uddanne sig uanset økonomisk baggrund eller handicap. Derfor vil vi holde brugerbetaling væk fra de videregående uddannelser og sikre ordentlig SU. Og vi vil sørge for, at undervisere og uddannelsesinstitutioner er rustet til at tage imod elever med særlige behov.</p> <p>Plads til forskellighed i uddannelsessystemet Et uddannelsessystem for alle skal være fleksibelt, så man kan studere på forskellige tidspunkter i livet eller på nedsat kraft, hvis man har et handicap. Vi tager derfor afstand fra de reformer, der tvinger unge igennem uddannelser på lyntid – især unge, der ikke har forældrefinansiering at falde tilbage på.</p> <p>Fri forskning og demokratiske uddannelser Vi ser i stigende grad, at universiteternes detailstyres, og at deres bestyrelser overtages af erhvervsfolk. Det er derfor vigtigt, at vi sikrer muligheden for at bedrive fri og kritisk forskning – også når resultaterne går imod erhvervslivets interesser. Det kræver, at også fagforeninger, frivillige organisationer, studerende og undervisere får medbestemmelse. Og at vi etablerer uafhængige nævn til at vurdere den offentlige forskning, der sponsoreres af private.</p> <p>(pressemeddelelse) EL: Opsig gymnasieforliget S, SF og RV Det er desværre helt forudsigeligt, at flere tusinde unge nu afskæres fra at komme på gymnasiet. En netop offentliggjort undersøgelse fra Danske Gymnasier viser, at næsten 2.000 af ansøgerne til gymnasiet ikke opfylder adgangskravene</p>
Uddannelses område	Uddannelse og forskning
Samfunds perspektiv	Uddannelse som offentligt velfærdsgode, fokus på muligheder for adgang til uddannelse; afstandtagen fra brugerbetaling
Kommentarer	Bemærk at erhvervsuddannelse og behovet for faglærte ikke er et tema.

Dokumentation: Liberal alliance 1

Politik	<p>FRI FOLKESKOLE Folkeskolereformen skal være frivillig for den enkelte skole</p> <p>Liberal Alliance mener, at skolerne bør gives frihed til selv at indrette sig på den måde, der giver mening lokalt ift. at sikre både faglighed og dannelse. Liberal Alliance mener, at forældre skal have et frit skolevalg – både mellem folkeskoler og mellem folkeskoler og friskoler. Derfor har Liberal Alliance siden 2015 medvirket til at forhøje koblingsprocenten fra 71 pct. til 76 pct. Dermed har vi sikret bedre forhold for elever og forældre til børn i fri- og privatskole. Der er fortsat egenbetaling i fri- og privatskoler, og Liberal Alliance ønsker at hæve koblingsprocenten til 80 pct., så egenbetalingen kan falde. Vi vil ydermere sikre, at også forældre til børn med særlige behov får et mere frit skolevalg.</p> <p>Mens Liberal Alliance har været i regering, har man taget flere skridt i retning af en mere fri folkeskole. Vi har blandt andet sørget for, at eleverne får kortere skoledage, og skolerne får mere frihed til at hæve fagligheden. Undervisningsminister Merete Riisager har også taget et opgør med målstyringen i folkeskolen.</p> <p>Læreruddannelsen bør desuden omdannes til en universitetsuddannelse, og efteruddannelsen skal moderniseres, således at der tilbydes en bred vifte af digitale og decentrale efteruddannelsestilbud.</p>	<p>BEDRE BETINGELSER FOR STUDERENDE Liberal Alliance vil fjerne fribeløbet for studerende på SU, så de kan tjene lige så meget, de vil. Samtidig sikrer vores 2030-plan, at studerende ikke beskattes af de første 7.000 kroner, de tjener hver måned. Det betyder, at man som studerende får større fleksibilitet.</p> <p>Ud over en lempelse af SU-reglerne afsætter vi 800 millioner kroner ekstra, i vores 2030-plan, til fri forskning på universiteterne.</p> <p><i>Fra Liberal Alliances 2030-plan</i> Fremdriftsreformen afskaffes, så de studerende ikke presses unødigt gennem systemet.</p>
Uddannelses område	Grundskole	Videregående uddannelser
Samfunds perspektiv	Valgfrihed for forældre sikret via fri/privatskoler Frihed for skoler i tilrettelæggelse af undervisningen.	
Kommentarer	Valgfrihed står centralt for LA	

Dokumentation: Liberal Alliance 2

Politik	<p>UDDANNELSES- OG FORSKNINGSPOLITIK</p> <p>Liberal Alliance ønsker et samfund, hvor borgerne er veluddannede. Det beriger den enkeltes liv og sætter vedkommende i stand til at skabe vækst og velstand. Det indebærer imidlertid ikke nødvendigvis, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse, men at der udbydes solide uddannelser på alle niveauer fra erhvervsuddannelserne til forskningsuddannelserne. Fokus skal således ikke være på kvantitet, men på kvalitet og faglig dygtighed. Liberal Alliance står vagt om fagligheden.</p> <p>Både erhvervsuddannelser, professionsuddannelser og forskningsbaserede uddannelser på universiteterne spiller en nøglerolle for Danmarks mulighed for at skabe arbejdspladser, vækst og eksport i en globaliseret verden.</p> <p>Det ligger Liberal Alliance på sinde at sikre høj kvalitet hele vejen gennem uddannelsessystemet samt frie og gode forhold for forskningen – både nationalt og internationalt. Det gør man ved at sikre langsigtede økonomiske rammer for vore uddannelsesinstitutioner, såvel som ved ikke alene at prioritere bredde, men også elite.</p> <p>Uddannelsernes og forskningens kvalitet skal desuden sikres ved at gøre institutionerne reelt selvejende og mindre detailregulerede. Der skal sikres større armslængde mellem politikere og forskere.</p> <p>Der skal være flere penge til den frie forskning. Konkret har vi foreslået og anvist finansiering til en øget årlig bevilling på 800 mio. kr.</p> <p>I Liberal Alliance tror vi på, at du er i stand til at tage vare på dit eget liv. Derfor mener vi, at der skal være mere frihed til studerende. Vi går ind for, at uddannelsesloftet afskaffes, at vi tager et opgør med fremdriftsreformen, at vi fjerner loftet over hvor meget man må tjene ved siden af sin SU og at 6-årsreglen for læger afskaffes, så vi kan beholde flere læger i Danmark</p>
Uddannelses område	Uddannelse og forskning
Samfunds perspektiv	Erhvervsrettede uddannelser på forskellige niveauer som forudsætning for vækst og velstand; mere frie forhold for studerende ved videregående uddannelser; institutioners selveje som middel til at sikre kvalitet.
Kommentarer	

Dokumentation: Konservative Folkeparti

Politik	<p>EN GOD START PÅ LIVET</p> <p>Mere faglighed på ungdomsuddannelser og i folkeskolen</p> <p>Faglighed er med til at forme de muligheder, som vores børn får senere i livet. Uanset om man gerne vil læse på universitetet eller være håndværker, skal man have mulighed for at opfylde sin drøm. Det starter med mere faglighed på ungdomsuddannelserne og i folkeskolen, så vores børn kan blive de bedste til det, de drømmer om.</p> <p>Derfor vil vi:</p> <p>Styrke fagligheden på læreruddannelsen og gøre den til en delvist akademisk uddannelse. Sørge for, at flere lærere kun underviser i fag, som de har haft på lærerseminariet. Holde fast i at give karakterer, så man kan bevise, hvor dygtig man er.</p> <p>Mere tid til familien i hverdagen</p> <p>Uanset om det gælder den lokale fodboldklub eller spejderforening, så skal dit barn ikke forhindres i at have fritidsinteresser på grund af unødvendigt lange skoledage. Samtidig har de lange skoledage i folkeskolen hverken medført højere karakterer, eller at eleverne klarer os bedre i de nationale test. Derfor vil vi: Gøre skoledagene kortere. Afskaffe de tvungne lektiecaféer.</p> <p>Skoler uden mobning</p> <p>Børn skal være glade og have overskud til at lære. Derfor vil vi: Give alle skoler ret til at bede forældre om at hente deres børn, hvis de bidrager til mobning og dårlig trivsel. Sikre større krav til uddannelsessteder om at fastsætte en antimobbestrategi</p> <p>Trygge og fleksible dagtilbud</p>	<p>UDDANNELSE OG FORSKNING</p> <p>Bøger og lange uddannelser er ikke den eneste vej til det gode liv. Allerede i Folkeskolen skal børn vide, at der findes andre veje end den boglige, og børnenes praktiske evner skal også indgå i lærernes uddannelsesvurdering.</p> <p>Man skal ikke bremses og holdes nede, hvis man er ung og ambitiøs. Derfor er Danmark også et af de lande, hvor flest unge kombinerer uddannelse og arbejde. I denne regeringsperiode har vi løftet fribeløbet med 12.000 kroner om året for SU-modtagere.</p> <p>Karakterskalaen skal justeres. I dag er der for stort fokus på at undgå fejl, og uden den ekstraordinære karakter, 13, forventer alle at få topkarakteren, 12. Karakterskalaen skal understøtte at studerende tør udfordre sig selv gennem deres uddannelse, og skal i højere grad kunne belønne de ekstraordinært dygtige studerende.</p> <p>(fra politik for civilsamfund)</p> <p>De frivillige fællesskaber er vigtige for et stærkt civilsamfund (...) Derfor er det ekstra vigtigt at have fokus på vores foreningsliv og folkeoplysning. Derfor ønsker vi, at foreningslivet får gode muligheder for at udøve deres aktiviteter via adgang til faciliteter og via offentligt tilskud til deres aktiviteter.</p>
Uddannelses område	Grundskole	Forskellige uddannelsespolitiske spørgsmål
Samfunds perspektiv	Læreruddannelse som middel til at sikre faglighed i folkeskolen.	Erhvervsfaglige perspektiver i skolen; belønne de særligt dygtige
Kommentarer	Markering af arbejdsdeling mellem skole og familie.	Bemærke at folkeoplysning nævnes

Dokumentation: Alternativet 1

Politik	<p>SKOLE OG UDDANNELSE</p> <p>Alternativet ønsker et samfund, hvor uddannelse er for både hoved, hænder og hjerte (...) Læring er en personlig og unik proces. Vi lærer på forskellige måder og i forskellige hastigheder.</p> <p>Uddannelsesrejsen skal ikke gå den lige vej, men være skæv og bugtende. Vi skal ikke længere lære i takt. Derfor skal vi gøre plads til den tidsforskudte, personlige og slingrende læringsproces.</p> <p>Med de udfordringer, vi som samfund står overfor, har vi brug for al den kreativitet, entreprenante energi, kritiske og empatiske tænkning og handlekraft, som vi individuelt og i fællesskab kan mønstre. (...) Ud fra dette skal elever og studerende forholde sig til, hvilket samfund, de gerne vil bidrage til, og hvordan. (...) For at kunne skabe et læringsrum, hvor denne vision er mulig, kræver det, at vi fra politisk hold tør slippe tøjlerne og give friheden til uddannelse tilbage.</p> <p>Alle uddannelsesinstitutioner fra folkeskolen til de videregående uddannelser skal formulere en egentlig netværksstrategi. Det vil sige, at institutionen skal tage stilling til, hvilke miljøer, virksomheder, institutioner, forskningsmiljøer, tænketanke og enkeltpersoner, der er relevante for fagligheden det givne sted.</p> <p>Forbedring af evalueringskulturen: Alternativet foreslår en reform af karaktersystemet, hvor 12-skalaen suppleres med en mere personlig evaluering og en faglig feedback</p>	<p>SKOLE OG UDDANNELSE</p> <p>Alternativet vil sætte skolerne fri. (...) Vi skal skabe rum for, at den enkelte skole selv kan træffe beslutning om, hvordan den ønsker at være skole, herunder indholdet af hverdagen, de strukturelle rammer for skoledagen og egen profil.</p> <p>Grundskolen skal være en skole, hvor både boglige færdigheder, håndværksmæssige, kunstneriske og kreative kundskaber samt de personlige og åndelige evner tildeles lige stor vægt og betydning i skolens hverdag.</p> <p>Grundskolen skal åbne sig for omverdenen og involvere en mangfoldighed af erfaringer fra lokalsamfundet.</p> <p>Uddannelse for en bæredygtig fremtid (...). Alternativet ønsker gennem hele grundskolen obligatoriske forløb, der skal styrke elevernes forståelse af og praktiske erfaring med klimaforandringer, miljø og økologi.</p> <p>Skolen skal eksperimentere med demokratiske processer i praksis, der udvikler elevens inddragelse og medbestemmelse.</p> <p>Derfor skal iværksætter, entreprenant tænkning og skaberkraft være en del af grundskolen (...)</p> <p>Derfor vil vi arbejde for: "Bæredygtighed, klima og økologi" som obligatorisk fag fra 0. – 9. klasse. Obligatorisk naturskole. Skolehaver i alle danske grundskoler.</p>
Uddannelses område	Generelt	Folkeskole
Samfunds perspektiv	Fokus på læring og innovation, bl.a. gennem netværk	Selvbestemmelse for skoler; vægt på natur og bæredygtighed
Kommentarer		

Dokumentation: Alternativet 2

Politik	<p>SKOLE OG UDDANNELSE (...) Derfor skal vi skabe fleksible ungdomsuddannelser, hvor eleverne har friheden til vælge de studieretninger, der passer til deres interesser og drømme om fremtiden. Og så skal der være plads til både at vælge og at vælge om igen. Alle ungdomsuddannelser skal understøtte et helhedssyn på faglighed, så kundskabslære og kreative processer forstås og praktiseres i en uadskillelig sammenhæng. (...)</p> <p>Karakterer bør alene anvendes som pædagogisk værktøj og ikke som styringsinstrument.</p> <p>Flere praktikforløb samt et styrket fokus på håndværk i folkeskolen.</p> <p>Alle ungdomsuddannelser [skal] sætte deres undervisning i en miljø- og klimamæssig kontekst, der skal styrke elevernes forståelse af og handlekraft over for klimakrisen, jordens knappe ressourcer og det ansvar, den enkelte har, for at bidrage til en grønnere jordklode. Og så skal dannelse have en central plads i alle ungdomsuddannelser.</p> <p>Det skal inden for alle håndværksfag være muligt at videreudanne sig i retning mod bæredygtigt byggeri, produktion, design og produktudvikling.</p> <p>På alle ungdomsuddannelser skal der indarbejdes projektførløb som har fokus på grøn bæredygtighed, iværksætteri og kreativitet.</p>	<p>SKOLE OG UDDANNELSE Vi ønsker, at de videregående uddannelser skal skabe grobund for innovation og kritisk analytisk tænkning. De skal være med til at skabe en kritisk offentlighed, som belyser samfundsmæssige valg og udfordrer etablerede antagelser.</p> <p>I en kompleks og uforudsigelig verden har vi brug for ny viden og nye løsninger. En afgørende forudsætning herfor er at kernefagligheden sættes i spil i et flerfagligt samarbejde med omverdenen. Alternativet ønsker derfor, at de videregående uddannelser i højere grad baseres på en projektkultur, hvor arbejdsformerne giver plads til forskellige måder at arbejde med viden på. Der skal både være plads til forskningsmæssig fordybelse, entreprenant anvendelse, kreativ udfoldelse og socialt og politisk engagement.</p> <p>Vi vil sætte de studerende fri til selv at kunne tage ansvar for og ejerskab over deres eget liv. Det kræver frihed og valgmuligheder.</p> <p>Genindførelse af filosofikum på de videregående uddannelser, men i en moderne form. Faget skal have fokus på både personlig, social og faglig erkendelse.</p> <p>En gentænkning af optagelsessystemet på de videregående uddannelser, som både giver plads til karakteroptag, men også til optag baseret på andre parametre (f.eks. optagelsesprøver), som ikke rammer socialt skævt.</p>
Uddannelses område	Ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser
Samfunds perspektiv	Unges egen formning af uddannelses- og livsforløb; grøn profil	Unges egen formning af uddannelses- og livsforløb; projektkultur; grøn profil
Kommentarer		

Dokumentation: Nye borgerlige

Politik	<p>SKOLEPOLITIK</p> <p><i>Principper:</i> Alle skoler skal være selvejende. Kommuner skal ikke drive skoler Pengene følger eleven Folkeskoleloven erstattes af en ny kort skolelov på max 15 sider Detailstyring afskaffes og erstattes af et nationalt curriculum Skolen har total frihed til selv at tilrettelægge undervisningen Læreruddannelsen opgraderes og praktikperioden forlænges Alle skoler skal være funderede i danske værdier om demokrati, ligestilling og ligeværd Skoler, der baserer sig på et islamisk grundsyn, kan derfor ikke modtage offentligt tilskud</p> <p><i>Uddybninger</i> Nye Borgerlige vil give langt større frihed til skolerne, så kræfterne kan frisættes til at sikre børnene viden, kundskaber og trivsel. Alle skoler skal være friskoler med de flere muligheder og det større ansvar, der følger med. Staten skal blande sig mindre og kommunen skal ikke drive skoler. Skolerne skal bestemme selv. Den eneste begrænsning skal være en forpligtelse til at basere skolen på danske værdier (...)</p> <p>Pengene skal følge barnet, så konkurrence mellem skolerne kan hæve kvaliteten. (...) Kommunen skal have en tilsynspligt med skolerne, men ingen indflydelse på etablering, drift eller indhold i undervisningen. Skolerne kan selv, eller de kan samarbejde frit skolerne imellem.</p> <p>Vi vil: Gøre læreruddannelsen til en universitetsuddannelse, hvor den faglige fordybelse i linjefagene bliver styrket. Forlænge læreruddannelsen til fem år Forlænge praktikperioden til 18 måneder, der placeres i 6. – 9. semester på uddannelsen Afslutte praktikperioden med en eksamen i klasseledelse og didaktik</p>	<p>FORSKNINGS- OG UDDANNELSESPOLITIK</p> <p>Afskaf uddannelsesloftet</p> <p>Fjern omprioriteringsbidraget</p> <p>Mere støtte til grundforskning.</p> <p>Større frihed, mindre politisk styring af universiteterne</p> <p>Brugerbetaling for udenlandske studerende</p> <p>Ingen SU til udlændinge</p>
Uddannelses område	Folkeskole	Videregående uddannelse og forskning
Samfunds perspektiv	Generalisering af fri/privatskole-modellen; minder om den svenske friskolemodel	Styrke universiteter
Kommentarer		